

INKUBAČNÍ NOVINY

VÝSTUPY ŽÁKŮ V RÁMCI
PROJETU YOUTH VOICE

DUBEN 2024

VĚK JE JENOM ČÍSLO. NA POLITICKOU ZRALOST MLADÝCH NEMÁ ZÁSADNÍ VLIV

ČLÁNEK O ZAPOJOVÁNÍ MLADÝCH
LIDÍ DO VEŘEJNÉHO DĚNÍ STUDENTA
EKO GYMNÁZIA V PODĚBRADECH
MICHALA HAMTILA

JÁCHYMOVSKÁ ZÁKLADNÍ ŠKOLA SLAVÍ VÝROČÍ

ŽÁCI ZŠ JÁCHYMOV ZPRACOVALI
TEXTY TÝKAJÍCÍ SE JEJICH ŠKOLY

ROZHOVOR S MARKEM ORKO VÁCHOU:

DUCHOVNÍ SVĚT MLADÝCH ČELÍ ZMĚNÁM. POMALU, ALE JISTĚ

TEXT O VZTAHU MLADÝCH K VÍŘE, JEJÍMU
MÍSTU V DNEŠNÍ SPOLEČNOSTI STUDENTA
EKO GYMNÁZIA V PODĚBRACÍCH **MATĚJE
PÁRÁČKA**

EDITORIAL

Milí čtenáři,

právě čtete naše nejnovější Inkubační noviny. Jedná se o speciální vydání, jelikož obsahuje texty vzniklé v rámci projektu Young Voice in Media podporovaného Evropskou unií. Projekt trval dva roky a přinesl řadu dobrého. Kromě mnoha zrealizovaných workshopů na téma mediální gramotnosti pro děti ve věku 13+, proběhlo i několik velmi intenzivních novinářských praxí se studenty ze základní školy v Jáchymově a gymnázia v Poděbradech. Účastníci obou praxí si sami zvolili témata. Společně jsme pracovali na jejich zdárném zpracování. Jak to dopadlo si můžete přečíst na následujících stránkách.

Nabízíme k přečtení text o zapojování mladých do rozhodovacích procesů a s tím spojené otázky snížení volební věkové hranice. Jeden ze studentů se zase spojil s římskokatolickým knězem Markem Orko Váchou. Pokládal mu otázky týkající se mladé generace a víry. Děti z Jáchymova pracovali ve skupině na textech týkajících se letošního výročí jejich školy.

Děkujeme všem zúčastněným za skvělou práci, velké osobní nasazení a odvalu objevovat věci, které se na první pohled mohou zdát nesmírně složité. Držíme palce na všech cestách, kterými se budete ubírat!

KAROLÍNA KAVAN,

Novinářský inkubátor

REDAKCE

Michal Hamtil, Dominik Jirouch,
Karolína Korolová, Matěj Páráček,
Michal Pongo, Miloslava Svobodová,
Dominik Jirouch

ZAPOJENÉ ŠKOLY

EKO Gymnázium Poděbrady a SOŠ
Multimediálních studií, ZŠ M. C.
Sklodovské a MŠ Jáchymov

ŠÉFEDITOR

Tomáš Nídr

KOREKTORKA

Iveta Škrabalová

ODBORNÝ DOHLED

Ondřej Kavan

GRAFIKA A SAZBA

Barbora Dvořáková

NOVINÁŘSKÝ INKUBÁTOR

Zderazská 1746, 153 00 Praha
novinarskyinkubator.cz
info@novinarskyinkubator.cz

PORADA PODĚBRADSKÉ REDAKCE. ZDROJ:
ARCHIV BARBORY DVOŘÁKOVÉ

VĚK JE JENOM ČÍSLO. NA POLITICKOU ZRALOST MLADÝCH NEMÁ ZÁSADNÍ VLIV

MICHAL HAMTIL, EKO GYMNÁZIUM PODĚBRADY

Snížení věkové hranice je dlouhodobě diskutovaným tématem v mnoha zemích po celém světě. Mezinárodní nezisková organizace Evropské fórum mládeže (YFJ) přišla v roce 2022 s peticí „Vote at 16“, ve které zákonodárci vybízí k umožnění zapojení se do všeobecných voleb lidem od šestnácti let. Iničiátoři argumentují tím, že na schopnosti angažovat se ve společenském rozhodování a porozumět politickým otázkám nesehrává věk významnou roli. Za svá práva bojují i mladí v Česku.

Studentka EKO Gymnázia Poděbrady Michaela Kroužilová (16) už měla možnost zúčastnit se rozhodovacího procesu. V roce 2023 se v rámci výběru hlavy státu České republiky (ČR) zúčastnila studentských voleb. „Přijde mi fajn si volby vyzkoušet nanečisto, bez jakéhokoliv následku,“ říká Michaela. Nyní už se cítí být připravena zasahovat do budoucnosti. Vyjádřit svůj názor považuje za důležité.

Studentské volby jsou vzdělávacím projektem programu JSNS organizace Člověk v tísni. Cílem je přispět k aktivnímu, zodpovědnému a sebevědomému občanství budoucích prvovoličů. Volební účast se v ČR pohybuje mezi 18–60 %, což je v porovnání s ostatními zeměmi Evropské unie o 10–15 % méně. Organizátoři doufají, že díky edukaci mládeže bude počet voličů vzrůstat. Další studentské volby, tentokrát do Evropského parlamentu, se uskuteční 21. a 22. května 2024.

MLADÍ ZA SVÁ PRÁVA BOJUJÍ

Oficiálních voleb do Evropského parlamentu se mohou šestnáctiletí účastnit pouze v Belgii nebo na Maltě. Snížení věkové hranice je aktuálním celosvětovým tématem, které jednotlivé státy řeší na různých úrovních. Například v roce 2007 Řecko a Rakousko schválily možnost hlasovat v celostátních volbách lidem od sedmnácti. Myšlenka se setkává s podporou, ale i naopak. Mezi hlavní protiaargumenty patří nedostatečná zralost a zkušenost mladých.

O propagaci usilují i různé mládežnické organizace. Více než 100 jich v rámci Evropy sdružuje platforma Evropské fórum mládeže (YFJ). Desítky milionů mladých v rámci ní

usilují o to, aby se mohli více podílet na chodu společnosti. Dělají tak skrze různé projekty zaměřující se nejen na jejich práva. Zatím nejzvučnější kampaní je „Vote at 16“, jejímž cílem je právě možnost účastnit se voleb od šestnácti.

VOLEBNÍ ÚČAST V ČR JE NÍŽŠÍ NEŽ VE ZBYTKU EVROPY. ZDROJ: PROFIMEDIA.CZ

ČESKO NEZTRÁCÍ NADĚJI

Za svá práva mladí bojují i v České republice. Jednou z nejaktivnějších organizací je například Česká středoškolská unie (ČSU). Jedná se o nezávislou organizaci, která na celostátní úrovni hájí a prosazuje zájmy i práva středoškoláků. Ve velké míře spolupracují s ministerstvem školství a školským výborem v Poslanecké sněmovně České republiky.

Ačkoli je u nás návrh na snížení volební věkové hranice teprve v plenkách, zástupci ČSU neztrácí naději. „Myslím si, že politická aktivita je právě to, když lidé přijdou k volbám. Tuhle možnost momentálně řada mladých lidí nemá. Měli by, jelikož žijeme v demokratické společnosti a do opravdové demokracie by se měli zapojovat všichni. I ti mladší osmnácti,“ řekla pro Studentské listy předsedkyně ČSU Adéla Kundrátová.

DUCHOVNÍ SVĚT MLADÝCH ČELÍ ZMĚNÁM. POMALU, ALE JISTĚ

MATĚJ PÁRÁČEK, EKO GYMNÁZIUM PODĚBRADY

Podle českého teologa a římskokatolického kněze Marka Orko Váchy v české společnosti vzniká stále hlubší propast mezi skutečným křesťanstvím a jeho obrazem. Zatímco lidé mimo kostel mají o křesťanech vyhraněnou představu, zejména mladí svou víru často vnímají po svém. I přes modernizaci některých postojů a tradic, k zásadním změnám podle Váchy uvnitř církve v blízké době nedojde. Zvyk je totiž železná košile.

JAK JE NA TOM DNEŠNÍ SPOLEČNOST S VNÍMÁNÍM A PRAKTIKOVÁNÍM VÍRY?

Nějakou dobu sleduji statistiky poutníků do španělského Santiaga. V roce 1990 jich registrovaných nebylo ani 5 tisíc. Počet však s každým rokem roste. Například v roce 2023 jich šlo skoro půl milionu. Naše ateistická Evropa?

NESTÁVÁ SE VŠAK PŘÁVĚ POUŽ DO SANTIAGA TRENDEM, ZE KTERÉHO SE VYTRÁCÍ PŮVODNÍ NÁBOŽENSKÝ VÝZNAM?

Loni jí podle statistik absolvovalo 250 tisíc lidí z religiózních a jiných důvodů. Jednotlivci se rozhodnou jít po maturitě, po rozvodu nebo třeba před svatbou. Jdou, protože chtějí, cítí nějaký smysl. Je to víra, na kterou se ptáte. Možná křehká, možná neuvědomovaná.

JE MLADÁ GENERACE OHLEDNĚ VÍRY DOSTATEČNĚ INFORMOVANÁ NEBO SE JEDNÁ O VÁMI ZMÍNĚNÉ NEUVĚDOMOVANÉ JEDNÁNÍ?

Soudě podle těch, které znám, ano. Edukovaní nejsou především lidé mimo kostel. Což je samozřejmě chyba právě těch kostelových. Je zde nekonečná propast mezi tím, co je skutečné křesťanství, a co lidé z venku za křesťanství považují.

JAK TO MYSLÍTE?

Katolická církev byla vždy oceánem názorů, směrů a proudů. Taková ta představa oveček v lavici, kterým velí farář, existuje jen v myslích lidí mimo kostel. A v myslích novinářů.

JAKOU ROLI V TOMTO SEHRÁVAJÍ MÉDIA?

Často mě do televize nebo rozhlasu zvou kvůli

MAREK ORKO VÁCHA JE ŘÍMSKOKATOLICKÝM
KNEZEM. ZDROJ: PROFIMEDIA.CZ

vyjádření k různým „kontroverzním“ tématům a interpretaci Bible. Jsem z toho dost v rozpacích, protože díky médiím pak vzniká dojem, že jsou křesťané jakýsi okrašlovací spolek, který má nějaké názory na sexuální morálku. Ve velké knize života jsou však tato témata sotva více než poznámka pod čarou. My jí ale umanutě čteme stále dokola. Vlastní text nám uniká.

JEDNÁ SE O CITLIVÁ TÉMATA, KTERÁ DNEŠNÍ SPOLEČNOSTÍ REZONUJÍ.

Ano, ale je velký omyl si myslet, že jsou křesťané pouhou partou lidí, která má nějaké názory na sex.

CO BY SE TEDY MĚLO ZMĚNIT?

Kdybych se zeptal kohokoli na ulici, proti čemu je církev, každý by si na něco vzpomněl. Proti potratům, proti sňatkům homosexuálů... Co kdybych se ale zeptal opačně. Pro co je církev? Pro co jsou křesťané?

A PRO CO?

Farnosti dnes nabízejí celou škálu různorodých uplatnění a aktivit. Od pomoci lidem na Haiti, starosti o bezdomovce, po organizování farních dnů, sbírek oblečení, plesů a podobně. Někdo se v tom najde, někdo ne. Jak říkají Francouzi, chacun sa grâce, každý svoje charisma.

JAK SE Z VAŠÍ ZKUŠENOSTI V RÁMCI DUCHOVNÍCH AKTIVIT ANGAŽUJÍ MLADÍ?

Kolem sebe vidím, že svou víru berou velmi vážně. Časy, kdy bylo třeba chození do kostela neproblematickou a nezpochybňovanou součástí dané komunity, jsou ale pryč. Zejména Praha je tržištěm idejí, zmatku duchovních směrů a proudů. Zatím nepolíbení musí být opatrní a svou víru pečlivě promýšlet.

ZMÍNIL JSTE SLOVO KOMUNITA. JE DNES VÍRA SPÍŠE SPOLEČENSKOU NEBO INTIMNÍ ZÁLEŽITOSTÍ?

Jak pro koho. Někdo o ní rád a dlouze mluví. Nemá problém komunikovat ta nejzazší místa v duši. Jiní si ty nejkrásnější věci nechávají pro sebe. Ctím obě tyto polohy.

HRAJE VE VNÍMÁNÍ ROLI I RODINNÉ ZÁZEMÍ, ZE KTERÉHO ČLOVĚK VYCHÁZÍ?

Za sebe odhaduji, že méně, než se předpokládá. Dědí se židovství, křesťanství ne. Každý člověk si ho tak mezi deseti a třiceti lety musí probojovat sám. Představa, že se do

VÁCHA SE SPECIALIZUJE NA OTÁZKY EVOLUČNÍ BIOLOGIE, LÉKAŘSKÉ A ENVIRONMENTÁLNÍ ETIKY.
ZDROJ: PROFIMEDIA.CZ

MAREK ORKO VÁCHA, VYHRÁL V ROCE 2022 CENU NADACE PANGEA ZA ÚSILÍ O NÁPRAVU VĚCÍ LIDSKÝCH. ZDROJ: PROFIMEDIA.CZ

katolické rodiny narodí dítě chodící do katolické školky, katolické školy, mající katolickou svatbu a katolický pohřeb, je častá. Nevím ale, zda kdy v reálu uskutečněná.

SNAŽÍ SE CÍRKEV NĚJAKÝM ZPŮSOBEM VYMANIT Z TĚCHTO PŘEŽITKŮ?

Když přijdete do kostela, je to jako když přijdete do kina v půli filmu. Má to nějakou historii, něco už se událo. Zejména katolické církvi se vyčítá, že je konzervativní. Že nejde s dobou, není moderní a podobně. Pravda, nějakých 100 let nehraje roli. Podle mě je ale lepší být dnes zastaralý, než být za 50 let považován za církev, která až příliš podlehla aktuální módě a dosti přelétavému duchu doby.

JE TEDY REÁLNÉ, ABY DOŠLO K NĚJAKÝM ZÁSADNÍM ZMĚNÁM?

Myslím si, že třeba celibát bude jednou jistě zdobrovolněn. 200 let ale není žádná míra. Výborný vtip na to má kněz Tony de Mello. Popisuje, jak starý opat se svým věrným psem chodil na mši a psa pravidelně uvázel v sacristii. Opat zemřel a mniši z úcty psa vodili do kostela dál. Pak umřel i pes a mladí mniši, kteří již neznali kontext, koupili nového. Vždy při mši ho vodili do sacristie, protože se to tak dělá.

JÁCHYMOVSKÁ ZÁKLADNÍ ŠKOLA SLAVÍ VÝROČÍ. LETOS JE JÍ 70 LET

REDAKCE ZÁKLADNÍ ŠKOLY M. C. SKLODOWSKÉ JÁCHYMOV

Základní škola Marie Curie Sklodowské v Jáchymově 25. srpna 2024 oslaví 70 let od založení. Za tu dobu jejími třídami prošly tisíce žáků, různých generací. Na stejnou „základku“ chodili babičky a dědečkové, maminky a tatínkové a dnes i zástupci nejmladší generace, kteří pod vedením paní učitelky Markéty Kořené připravují výroční knihu. Její obsah by měly tvořit rozhovory s bývalými i současnými učiteli, ale také žáky, kteří na léta povinné školní docházky rádi vzpomínají.

MEZIGENERAČNÍ ROZHOVOR ABSOLVENTŮ JÁCHYMOVSKÉ ZÁKLADNÍ ŠKOLY

REDAKCE ZÁKLADNÍ ŠKOLY M. C. SKLODOWSKÉ JÁCHYMOV

Kuchařka Lucie Dvořáková (43) se narodila v Jáchymově. Dodnes zde žije s rodinou. V roce 1986 zde nastoupila do 1. třídy na Základní školu M. C. Sklodowské. Na léta strávená ve škole ráda vzpomíná. Má s nimi spojenou spoustu zážitků.

CO SE VÁM VYBAVÍ, KDYŽ SE ŘEKNE ZÁKLADNÍ ŠKOLA V JÁCHYMOVĚ?

Asi dobrá parta a skvělí učitelé.

KDO BYL VÁŠ NEJOBLÍBĚNĚJŠÍ PEDAGOG?

Paní učitelka Hana Veselá. Byla mojí třídní na druhém stupni. Učila němčinu a zeměpis, to byl můj oblíbený předmět.

CO VÁM ŠKOLA DALA?

Určitě základní vzdělání, ale především potom nezapomenutelné zážitky a přátelství. Tím, že je Jáchymov malé město, nechodilo nás do školy tolik. Všichni jsme se znali a kamarádili se i mimo.

PŘEMÝŠLELA JSTE, ŽE BYSTE SVÉ DĚTI DALA NA JINOU ZÁKLADNÍ ŠKOLU?

Upřímně ne. Mám dobrou zkušenost, a tak jsem věřila, že jí dcery budou mít také. Myslím, že se to podařilo.

ŠKOLA LETOS SLAVÍ 70 LET. CO BYSTE JÍ POPŘÁLA?

Spoustu schopných a zapálených lidí, kteří budou dětem předávat jen to nejlepší.

Studentka žurnalistiky Barbora Dvořáková (23) na základní školu v Jáchymově nastoupila v roce 2007. V 5. třídě odešla na osmileté gymnázium v nedalekém Ostrově. I přesto v ní léta v jáchymovských lavicích zanechala stopu.

CO SE VÁM VYBAVÍ, KDYŽ SE ŘEKNE ZÁKLADNÍ ŠKOLA V JÁCHYMOVĚ?

Spousta mimoškolního vyžití. Chytla jsem super učitelky, které vedly kroužky jako sbor nebo dramataček.

MRZELO VÁS, KDYŽ JSTE ODCHÁZELA?

Moc. Měla jsem ve škole super kamarád. Věděla jsem, že se odtrhnu, což se stalo.

KDYBYSTE SE DNES MOHLA ROZHODNOUT ZNOVU, ZŮSTALA BYSTE?

Nevím. Když jsem přišla na gympl, oproti ostatním jsem trochu zaostávala. Ani ne tak v učení, jako ve fungování v kolektivu. V 5. třídě nás bylo 8. Výuka byla spíš taková rodinná. Mnohem hůř se mi potom snášely neúspěchy. Celkově i to, že v učitelích nemám takovou oporu.

ŠKOLA LETOS SLAVÍ 70 LET. CO BYSTE JÍ POPŘÁLA?

Aby se do ní zase vrátil život. Malé školy mají mohou dětem ve výsledku nabídnout více. Chtěla bych, aby se na ní nenahlíželo, jako na tu vyloučenou, ale naopak.